

OOSTENDE, OPNIEUW “KONINKLIJKE RESIDENTIE”?: afbraak Chalet, bouw “Koninklijke villa”: 1953-1956 (slot)

door Emile SMISSAERT

DEEL XI: DE BEWONERS

1. Dhr. Adolf Van Glabbeke, Burgemeester-Voorzitter:

De leden van de Gemeenteraad hebben vernomen en ook de pers heeft er melding van gemaakt, dat al de leden van de Koninklijke Familie een verblijf hebben doorgebracht in de Koninklijke Villa te Oostende. Ik meen de tolk te wezen van al de leden van de Raad en van gans de Oostendse bevolking om onze vreugde dienaangaande uit te drukken en de hoop te koesteren, dat tijdens lange jaren en zoveel mogelijk, de Leden van de Koninklijke Familie in onze stad mogen verblijven. (Handgeklap op al de banken) (91)

Dit wordt bevestigd door een fotosessie (92) ten behoeve van de Media (pers, filmactualiteiten van Belgavox). Wij vonden in “Le Patriote Illustré” en “De Post” (markante geïllustreerde weekbladen uit die tijd) een paar bladzijden terug (93). “Het nieuwe chalet (sic) is amper gereed, en de Koning en zijn familie hebben er reeds twee week-ends in doorgebracht” (De Post). “Pour la première fois depuis de nombreuses années, la Famille royale a pu y faire un bref séjour » (Le Patriote Illustré). Waar het kon, werd fier (!) het epitheton «Oostende, Koninklijke Residentie» gebruikt! Zo bijvoorbeeld bij de jaarwisseling 1957-1958 (94), het laatste bestuursjaar van burgemeester Van Glabbeke die in deze formule echt geloofde en ook op dat gebied grote verdiensten had. Wie kon, toen, bevroeden dat deze “Koninklijke Residentie” geen lang leven (hooguit 15 jaren...) gegund was! In feite, de tijds- en levensomstandigheden van de vijftiger en zestiger jaren geleken ternauwernood op de gloriejaren van Oostende in de “Belle Epoque” en het Interbellum!! C’était du passé!!

2. Koning Boudewijn:

Vanaf 1961, zodra hij gehuwd was met Koningin Fabiola, vertoefde hij verder menigmaal (hoeveel is niet bekend) incognito in de Villa.

“(…) De Koninklijke Familie kwam er tot 1971, af en toe én van langs om minder, resideren; hun laatste officiële gast was MOBUTU, de langjarige Zaïrese president. In 1973 gaf de Koninklijke Schenking het gebouw in concessie aan de Stad Oostende die het als handelspand doorverhuurde” (95).

In feite zijn de verwachtingen, zo hoog gestemd en geprezen, inzake ‘Oostende, Koninklijke Residentie’, zeer minimaal en teleurstellend ingelost... Wat mijn inziens toendertijd niemand kon, ook niet wilde voorzien en inzien. Amper vijftien jaren (1957-1971) “in gebruik” door ’s Lands Eerste Familie! En wat dachten zijzelf werkelijk over dit oord dat hen schier in de schoot is geworpen? Mag ik hier even mijn gewaagde (toegegeven!) conclusie kwijt? Met mensen die tegen hun zin meedoen, bereikt men moeilijk het doel. Mensen die per definitie een openbare functie

uitoefenen en daar goed voor betaald worden én toch zó gesteld en kittelorig zijn zodra ze menen en vrezen dat hun privacy in het gedrang kan komen, echt of vermeend.

Terug naar de dramatis personae.

Toen het mooi en sober te noemen standbeeld van Koning Boudewijn onthuld werd vóór de ingang van de Venitiaanse Galerijen, op zaterdag 3 juni 2000, stond op een bepaald moment Koningin Fabiola, na jaren afwezigheid, opnieuw oog in oog met Yolande, de dochter van “Menèèr Henri en Madame Rachel” SUWIER, het echtpaar dat jarenlang voor de goede gang van zaken zorgde in de Koninklijke Villa. Enkele herinneringen van Yolande:

“Mijn moeder was huisvrouw in de Koninklijke Villa en mijn vader die politieagent was, zorgde voor de bewaking (96). Telkens het Koningspaar naar de Kust kwam, werden ze verwittigd en moesten ze aanwezig zijn. Koning Boudewijn at bijzonder graag vis en garnalen, en hij zei altijd dat mijn moeder de beste kokkin was van de Kust. Hij dronk ook graag soep met balletjes. Mijn moeder zorgde voor hem alsof het haar eigen zoon was. Mijn ouders waren uitgenodigd op hun huwelijksfeest in december 1960. Het Koningspaar kwam dikwijls incognito naar Oostende. In de Villa kon het tot rust komen, eten en drinken wat beiden graag lustten en als ze in de tuin wandelden, werden ze door niemand gestoord. Ik heb Fabiola en Boudewijn heel dikwijls ontmoet toen ik als jong meisje meekwam met mijn ouders naar de Villa (...)” (97).

Er was natuurlijk nog ander personeel (o.a. kamermeisjes en onderhoudsmensen) voorhanden maar allen hebben de hen opgelegde zwijgplicht goed in acht genomen. En intussen zijn wij reeds dertig, veertig jaren verder opgeschoven... Toch even een “externe” anekdote:

“(…) Toen Arlette PYLYSERS ouders nog “Crèmerie Iris” aan Petit Paris openhielden, testte er op zeker ogenblik een onbekend iemand hun ijsjes. Weinig tijd nadien kwam er een telefoontje: of ze dit en dat wilden klaarmaken voor het “Chalet” (= de Koninklijke Villa)? Wij mochten de crème leveren (...). Toen moeder Suzanne PYLYSER-DEKEYSER ooit met ijstaarten naar de Koninklijke Residentie trok (...), heeft zij Prins Filip zien spelen met een hoepel (...) Koningin Fabiola, wier voorkeur naar moka uitging, kwam heel dichtbij. Maar meer dan een adellijk “bonjour” was er aan haar beminnelijkheid niet verdiend. De altijd lachende Koning Boudewijn was wel heel vriendelijk” (98).

Een kwaliteit die de Koningin-weduwe in 2003 als volgt verduidelijkte: “(...) Hij kon op elk ogenblik in hartelijk lachen uitbarsten en dat ging spontaan over in een bijna bestendige glimlach waarvan wij nooit genoeg kregen” (99).

In een ander interview kwam Arlette PYLYSER terug op het thema Royalty:

“(…) Als ze in Oostende waren, bestelden ze regelmatig een ijstaart of een thermos schepijs (...) Eén keer had Koning Boudewijn ook de Zairese president MOBUTU uitgenodigd. Die dag hebben wij zowel ‘s morgens als ‘s avonds ijs moeten leveren. Wij dachten dat het een vergissing was, maar blijktbaar was het ons ijs dat bijzonder in de smaak van de hoge gasten viel”(100).

3. Prins Albert en Prinses Paola:

De broer en de schoonzus van Boudewijn, een later eerder wankel echtpaar dat met hun kinderen Filip, Astrid en Laurent soms naar de Kust en Oostende afzakte.

Toen Prins Albert zijn Italiaanse verloofde Paola meebracht op officieel bezoek te Oostende, op zaterdag 13 juni 1959, en een enthousiast onthaal kregen, ontvingen ze het geschenk van de Stad Oostende, een zilveren koffie- en theeservies, in de Villa (101).

Lees wat Mario DANNEELS in zijn biografie (over) "Paola" schreef:

"(...) Aanvankelijk kneep het gezin (van Albert en Paola) er ook regelmatig tussenuit naar de Kust, waar het dan in de Koninklijke Villa in Oostende logeerde, maar de bruisende badstad woog niet op tegen de anonimiteit van de Ardense bossen. Toch werd Bernadette DESWAEF, één van de eerste en volgens (zegsman) VAN BUUREN het beste kindermisje dat de familie begin de jaren zestig in dienst had, dikwijls op de Zeedijk gesignaleerd met baby Filip op de arm. "Niemand kon zien, dat ze daar met een prins rondliep", aldus Bernadettes neef Willy DESWAEF. "Ze haalde met die kleine zaken uit die niemand anders zou durven. Ze ging ermee op de Dijk wandelen in ijskoude temperaturen. Het was zo'n barre koude dat het de tranen uit Filips ogen joeg. "Dat zal hem kloek maken", zei ze terwijl zij doorwandelde naar het staketsel" (102).

"Prins Filip was één jaar oud toen Bernadette, toen 21 jaar, tussen 1961 en 1964 "nurse" (gouvernante) werd; zij leerde hem lopen en spreken, en bracht hem de eerste woordjes Nederlands bij". Deze dochter van een Oostends bekend houthandelaar (waar de Franse taal primeerde boven het Nederlands en ons dialect) zorgde vanaf juni 1962 ook voor prinses Astrid (103).

Omer VILAIN: "(...) Een paar malen heb ik de kleine prinsen van Albert en Paola (in Oostende) weten verblijven. Bijna onopgemerkt speelden ze op het strand onder toezicht van een nurse en één politieagent van Oostende, die vanop afstand de toekomstige kroonprins en de prinses (Astrid) op discrete wijze moest bewaken (...)" (104).

Redgy MOLLET en Arlette PYLYSER: "(...) Wij mochten het ijs leveren. Zo hebben wij de ijstaart gemaakt voor de twaalfde verjaardag van prins Filip. Het was een meer in ijs met eendjes erop. Toen wij aan de Koninklijke Villa aanbelden, was het prins Filip zelf die open deed (...) "Bonjour", zie hij heel beleefd". Het was één van de hoogtepunten in de memoires van het "Crème à la glace"-Huis PYLYSER (105).

4. Ook Joséphine, beter bekend als Groothertogin van Luxemburg, tevens zuster van Koning Boudewijn en Prins Albert, verbleef af ten toe met haar toen zeer jonge kinderen in de Villa. Details zijn me niet bekend.

5. Koningin Elisabeth:

Een oude, wat excentrieke dame die bij ouderen herinneringen oproept maar bij jongeren slechts een figuur is die voorkomt in de geschiedenis van de Belgische dynastie. De voornaam Elisabeth zal in toenemende mate voortleven en glanzen in de toekomstige troonopvolgster die nu nog een kleuter is.

De derde koningin der Belgen en weduwe van Albert I, onze koning van 1909 tot zijn schielijke dood door een bergongeluk in februari 1934, was in de eerste helft van de jaren zestig heel oud en gebrekkig geworden. Foto's uit die tijd tonen haar bijvoorbeeld in het Kursaal, aan de arm van Burgemeester PIERS en van één of andere personaliteit, te midden van een eerbiedig gezelschap dat haar door handengeklap hulde bracht; haar gelaat straalde bij zo'n gebeurtenis. Voornoemde burgemeester haalde haar herinnering op in een "In Memoriam", einde november 1965 uitgesproken in de Gemeenteraad:

“(…) Sedert jaren kwam Zij regelmatig naar Oostende. Zij verbleef telkens geruime tijd in de Koninklijke Villa. Hoe dikwijls heeft Zij mij niet gezegd, dat Zij hier zo graag vertoefde (…) Hier ontving Zij dan ook familieleden, vrienden en talrijke beroemde kunstenaars. Wij waren gelukkig Haar een piano te mogen bezorgen voor de private audities welke wij soms mochten bijwonen.

De laatste maal dat wij onze hoge bezoekster in de Koninklijke Villa mochten begroeten, keek Zij nog met meer aandacht dan gewoonlijk naar de zee, naar de jachten en naar de vissersboten.

Niettegenstaande het herhaald aandringen van de dokter weigerde Zij zich terug te trekken om wat rust te nemen. Zij bleef kijken naar de zee alsof Zij aanvoelde dat Zij het weldra niet meer zou kunnen doen.

Op een zeker ogenblik meldde ik Haar dat een pakketboot aan de horizon verschenen was. Welke vaartuig zou het zijn? Zij kende ze allemaal. Ik pronosticeerde de *Koning Albert*. Met spanning poogde Zij met een verrekijker de naam van het naderend schip te ontdekken. Waarachtig, het was de *Koning Albert*! Wat was zij blij! Onmiddellijk vertelde Zij opnieuw over Haar echtgenoot en over Zijn en Haar oudstrijders. Maar de pakketboot bleef voor anker liggen, langer dan normaal. Wat mag er gebeurd zijn, vroeg Zij zich af? “De *Koning Albert* heeft een afspraak met een andere boot”, schertste Zij vrolijk.

Inderdaad, enkele tijd later kwam uit de haven van Oostende een andere pakketboot de *Koning Albert* tegemoet. Niet zonder ontroering zagen wij en ook Zij dat het de *Koningin Elisabeth* was! (…)” (106).

Het is mogelijk dat dit verhaal authentiek is, maar alleszins “goed gevonden” mocht het verzonnen zijn. PIERS was PIERS voor wie hem wat beter gekend heeft...

6. En Koning Leopold III, Prinses Liliane en hun drie kinderen?

Ik vond geen sporen van noch allusies op hun verblijven.

Na de breuk met Boudewijn en Fabiola en hun verhuis naar Argenteuil vanaf 1961 zeer waarschijnlijk, mag ik aannemen, niet. Leopolds en Lilianes houding t.o.v. Oostende (haar geboortestad) alsook de Koninklijke Villa zijn niet bekend, tenzij bij intimi.

Hun jongste dochter Esmeralde sprak zich, jaren later, als volgt uit over haar oprecht beminde ouders:

“(…) Papa (Leopold III) hield zielsveel van de zee (...). Vanaf de jaren vijftig ging hij vooral graag naar de Franse Riviera” (107).

Daarnaast bezaten zij Hinteriss. Esmeralde: “Mijn moeder liet haar chalet midden een uitzonderlijk mooi natuurreserveaat bouwen” (108). Om eraan toe te voegen: “In Oostenrijk, waar mijn moeder een berghut had laten bouwen, waren wij vaak urenlang op stap in de vallei of op de bergflanken” (109).

Esmeralda had het ook over de liefhebberijen en tijdspassing van dit niet meer gekroonde koppel dat wel “verbannen” was “binnen het vaderland” (om in de trant van Karel JONCKHEERE te spreken) maar dat in grote luxe leefde, het hoeft gezegd, al hadden zij niets meer in de pap te brokken (en dat ook niet mochten).

Esmeralda: “De hartstochtelijke liefde van mijn vader voor het bergbeklimmen stamde uit zijn kinderjaren; zijn liefde voor de auto, gedeeld door zijn kinderen; golf was ontegensprekelijk een andere passie binnen de familie, bij ons een echter verslaving (110); de fotografie”.

7. Andere personen van koninklijken bloede:

Of Prins Karel die in zijn Domein Raversijde permanent woonde, ooit in de naoorlogse Koninklijke Villa een voet gezet heeft is mij niet bekend.

Prins Laurent heeft enkele jaren geleden incognito het inmiddels Hotel geworden complex bezocht om nog eens zijn oude kamer in de Koninklijke Villa terug te zien, maar het lokaal was bezet, - zo is me verteld geworden.

Anekdoten over Prinses Astrid zijn me eveneens onbekend.

DEEL XII: EEN KONINKLIJKE VILLA DIE HAAR BESTEMMING KWIJLT IS: een bijdrage

I.- Al te bondige wat simplistisch weergegeven historie:

"Maar onder druk van de immobiliën mochten de gebouwen rondom het pandhooger gebouwd worden en dát was niet naar de zin van de Koninklijke Familie. Daarom verhuurde de Koninklijke Schenking de villa aan Oostende (...). De badstad verhuurde het op zijn beurt later door aan b.v.b.a. Vignocom die er een horecazaak van maakte" (111).

Kijken we ook een fax d.d. oktober 2000 in, uitgaande van de persdienst van het Koninklijk Paleis:

"(...) De Villa van Oostende is eigendom van de Koninklijke Schenking. Koning Boudewijn heeft destijds de beslissing genomen om deze villa niet meer te gebruiken en bij mijn weten is er aan deze situatie geen verandering gekomen.

Pierre-Emmanuel DE BAUW
Persadviseur (...)" (112)

Wanneer precies de Koning afzag van verder gebruik, heb ik nooit kunnen achterhalen, noch uit de bestaande literatuur, noch via ingewonnen inlichtingen bij de Koninklijke Schenking of het "Paleis" die trouwens niet eens reageerden...

II.- Welke bestemming geven?

1. Herman Moerman:

"(...) Toen de villa terug opgebouwd werd, hoopte Oostende hiermede een toeristische troef te halen door de titel "Koninklijke Residentie", zoals het ook het geval was met de "koninklijke loge" op de Renbaan. Maar die residentietitel lokt zeker de huidige toerist niet meer. De villa wordt nog sporadisch bezocht door leden van de Koninklijke Familie, en wordt slechts door een Rijkswachter (sic) en een gouvernante bewoond (...). In ieder geval blijkt zowat iedereen akkoord te zijn dat de villa te Oostende zonder het minste nut is (...). De tijd dat een badplaats profijt kon trekken uit een koninklijke aanwezigheid is verre voorbij (...).

Er zijn inmiddels al heel wat voorstellen en veronderstellingen over de nieuwe bestemming bekend geworden. Van super-de-luxe hotel tot kinderkribbe, cultureel centrum (zoals in Antwerpen het Koninklijk Paleis omgevormd werd) of afbraak en appartementscomplex in de plaats (...). Wat onze stadsvaders het liefst is, dat is nog volop geheim!" (113)

Twee jaar later, na heel wat heen en weer gepraat, kwam meer klaarheid:

"(...) De villa zelf zal ingericht worden voor het houden van conferenties en daartoe van de nodige hotelaccommodaties voorzien worden. Het park zal heringericht en voor het publiek toegankelijk gesteld worden. De Gaanderijen aan Zeedijk en Parijsstraat worden musearuimten, niet alleen voor gelegenheidstentoonstellingen maar ook om er een deel van de reserve van het Stedelijk Museum (in) onder te brengen" (114).

2. De journalist in kwestie, heel waarschijnlijk steeds Herman MOERMAN, had toen al de Gemeenteraadszitting van 23 maart 1973 bijgewoond. Het is zinvol om de zitting van 16 maart der zogenaamde Verenigde Commissies (sedert 2004 afgeschaft) wat uitvoeriger aan te halen:

"(...) De door de Koning Leopold II aangelegde residentie, die zich toenmaals ver buiten de stadskern bevond, is ten gevolge van de geleidelijke uitbreiding van de agglomeratie midden in het nieuwe Oostende komen te liggen(.) Zodat er mede door de ontwikkeling van het strandtoerisme, voor de Koninklijke Familie aldaar geen mogelijkheid voor een rustig verblijf overgelaten wordt (.) Terwijl anderdeels de huidige inplanting van het domein de harmonieuze ontplooiing van de stad belemmert (...)"

Het was vooral de omliggende hoogbouw die de privacy en het te garanderen veiligheidsgevoel van de bewoners in het gedrang bracht.

"Uitgaande van deze vaststelling is de regerende Vorst (Boudewijn I) tegemoet gekomen aan de wens van onze Stad om het koninklijke verblijf aldaar op te geven en het, met het oog op de uitbouw van de toeristische en culturele infrastructuur van de stad, voor het publiek open te stellen (...)"

Let wel: op vraag van de stad, niet van Koning Boudewijn... Als men de volgorde in de hier afgedrukte versie mag geloven.

"(...) Als gevolg van deze beslissing waarmee de Ministerraad op 24 maart 1972 ingestemd heeft, werd de Koninklijke Schenking bereid gevonden om, met het oog op de verwezenlijking van het door de Stad nagestreefde doel, het domein onder de vorm van verhuring ter hare beschikking te stellen. De onderhandelingen dienaangaande hebben uiteindelijk geleid tot een overeenkomst (.) Waardoor de Stad dit domein met ingang van 1 januari 1974 zou in huur nemen voor een duur van 27 jaar, tegen een jaarlijks huurgeld van 1.500.000 fr., gekoppeld aan het indexcijfer van het Rijk" (115).

Tot ergernis van de Koninklijke Schenking verhuurde de Stad het complex door aan een commerciële exploitant met helemaal geen culturele oogmerken. Meer nog, na verloop van jaren toen het contract met voornoemde exploitant nagenoeg verstreken was (1999-2000), zag men in hoe slecht, juridisch gezien, het in elkaar stak:

- door een handelscontract af te sluiten voor een eigendom dat de Stad enkel *in concessie* had;
- in dat contract mocht niet enkele keren het woordje handelshuur voorkomen, wat het procederen door de b.v.b.a. VIGNOCOM voor de rechtbank mogelijk maakte (116).

In oktober 2001 gaf Burgemeester Jean VANDECASTEELE uiting aan zijn wrevel:

"(...) Oostende zit met de brokken die zijn CVP-voorganger Jan PIERS destijds gemaakt heeft. De Stad had toen niet eens een juridische dienst. Oostende heeft in 1973, toen de overeenkomst (met 'Horestex') getekend werd, meer rechten gegeven aan de exploitant dan ze zelf gekregen had van de Koninklijke Schenking. De toenmalige bestuurders hebben, zacht uitgedrukt, een dwaze beslissing genomen. Wij zitten nu met de gevolgen daarvan" (117).

3. Bij Gemeenteraadsbesluit van 28 september 1973 werd, zoals reeds hierboven vermeld, de 'ontkoninklijke' Villa doorverhuurd, ingaand op 1 januari 1974, aan de N.V. Horestex (118) waarvan de helft der aandelen toebehoren aan de heer Jean Claude VAN BIERVLIET en de andere helft aan de heren DE PESSEROEY en DE LEERSNIJDER. De inrichting die als selecte ontmoetingsplaats met restauratie - en hotelaccommodatie zal uitgebaat worden, zal het clubhotel De Oostendse Compagnie heten (119). Vandaag berust in het Stadsarchief voornoemd document 'Akte van in huurgeving Koninklijke Villa door de Stad Oostende aan de N.V. Horestex 1973' (120).

In vier maanden tijd (vanaf maart 1974) werd de Villa "omgetoverd tot een uiterst luxueus hotel. Zowel de grote hall, de eetzaal, de veertien kamers als de andere lokalen werden met veel smaak ingericht" (121). Op 28 juni werd het zogenoemde Royal Club Hotel Oostendse Compagnie officieel geopend (in feite was de villa reeds einde april in uitbating).

4. Midden 1974 opnieuw deining en met reden:

"(...) Nu is gebleken, dat de Koninklijke Schenking toch zinnens is ruim 3 ha in deze (fel betwiste verkaveling van een duinengebied in De Panne) aan te kopen (122). Het luidt, dat in dit natuurgebied een nieuwe koninklijke villa zou opgetrokken worden (...)!! "De Panne was, gedurende een aantal jaren, een toevluchtsoord voor Koning Albert I en Koningin Elisabeth. Om prestigerezenen ware dit wel voor herhaling vatbaar, vonden "sommigen" die m.i. anderen iets wijs wilden maken... Maar zover is het niet gekomen. De Oostendse toenmalige Volksunievolksvertegenwoordiger Jaak Vandemeulebroucke, gevreesd bij velen om zijn pientere dossierkennis, diende een interpellatieverzoek in bij de verantwoordelijke Minister, een tekst die nu nog uitvoerig geciteerd dient te worden:

"(...) In de eerste plaats acht hij het weinig opportuun om een aankoop te laten verrichten door een openbare instelling in een gebied dat door de gemeenschap nog steeds fel als verkaveling wordt betwist. Voorts is hij van oordeel, dat de aankoop op zijn minst voorbarig is omdat er bij Raad van State nog een geding aanhangig is (...) tegen de verkaveling. Oordeelt de Minister niet, dat de Koninklijke Schenking op zijn minst een eigenaardige politiek voert door de Koninklijke Villa te Oostende tegen een jaarlijkse vergoeding van anderhalf miljoen aan de Stad Oostende te verhuren, omdat de bewuste villa praktisch niet gebruikt werd."

Vandemeulebroucke verwees zonder namen te noemen naar de toenmaals beruchte, ophefmakende "Zaak Versteete", CVP - burgemeester van De Panne.

"Anderzijds wordt aan de Kust een nieuwe aankoop verricht met een klaarblijkelijke bedoeling er een nieuwe villa of residentie op te richten (...) " (123).

Einde november 1976 recapituleerde Vandemeulebroucke in de Gemeenteraad van Oostende de gang van zaken:

" (...) De Koninklijke Schenking was bereid, vanaf 1972, de villa aan de Stad (Oostende) over te maken op een of andere manier. De Koninklijke Schenking die als parastatale, fondsen uit eigen middelen moet halen, wilde in de duinenverkaveling van De Panne grond kopen. De aankoop te De Panne en de onderhandelingen daartoe liepen parallel met de onderhandelingen te Oostende, wat de heer Minister Declercq, naar aanleiding van mijn interpellatie in de Kamers, heeft bevestigd. Dus de aankoop te De Panne van 3 ha 13 a wordt goedgekeurd in de Ministerraad op 24.4.1972; de optie werd gelicht na de moeilijkheden met de Raad van State op 28.2.1974, en de aankoop te De Panne geschiedde op 14.6.1974. Parallel hiermede hadden

wij dus eind 1972 een principiële akkoord om de Koninklijke Villa over te dragen. In de Gemeenteraad van 23.3.1973 werd er beslist, dat de Stad voor 27 jaar de Koninklijke Villa zou huren tegen een bedrag van anderhalf miljoen frank, geïndexeerd, wat dus allerminst een symbolische afstand was. Omdat het geen symbolische afstand was, hadden wij ons daarop onthouden, evenals enkele leden van de P.V.V. en mevrouw Nicole Beschuyt-Walraevens (B.S.P.). enz, enz," (123a).

Om welke redenen ook (die mij trouwens ontgaan): er is in De Panne geen nieuwe, "rustiger" en "veiliger" koninklijke residentie gekomen. En m.i. maar best ook!

5. In 1973 kwam het Stadsbestuur van Oostende tot een akkoord met de eigenares, de Koninklijke Schenking, waarbij de Stad de villa voor 27 jaar (3 x 9 jaar) in concessie kreeg. De Stad op haar beurt verhuurde de Villa door aan de N.V. "Horestex". Het maandblad "De Stoeten Ostendenoare" becommentarieerde op zijn manier - stoet en boud, vrank en vrij - de gebeurtenissen:

"(...) Voor de exploitatie van het complex werd een offerte uitgeschreven. Waarvoor uiteindelijk twee gegadigden opdaagden. Walter VAN MEERLAER uit Gent bood 1.775.500 fr. voor de jaarlijkse huur, de firma HORESTEX 1.500.000 frank. Men vond dat de groep VAN BIERVLIET meer kansen op slagen had, omdat ze ook het Kursaal, de Thermen en een aantal gelijkwaardige zaken in Nieuwpoort in uitbating had. Aan hen werd de pacht toevertrouwd".

Wat belangrijk is om het verdere verloop (en het feitelijke fiasco!) beter te overzien - vergeet niet, de langdurige economische crisis van na 1973 nestelde zich voor jaren in het land - is volgende constatacie:

"Van meetaf aan weken zij af van de eigenlijke bedoeling, vermits de uitbating ééenzijdig terugviel op het luxehotel. Vooral door de sprongen van de index kwam de exploitatie in moeilijkheden. De huur en de lonen liepen hoger op, terwijl de capaciteit van het hotel beperkt bleef" (124).

Met andere woorden niet rendabel was, zodat N.V. "Horestex" voortdurend steen en been klaagde om vermindering van het te hoge huurgeld, iets wat waar was.

6. Agence van Biervliet n.v.

Op 22 mei 1981 betuigde de Gemeenteraad haar instemming met de vraag van de "N.V. "Horestex" tot overdracht van de huur op de N.V. "Agence Van Biervliet". Nevralgiek punt was wel de conditie dat de statuten van voornoemd Agentschap het uitbaten van een hotel toelieten, een voorwaarde om door het Commissariaat-Generaal voor Toerisme te Brussel erkend te worden. Hoewel achteraf bleek dat er inderdaad geen beletsel was, kreeg de overdracht toendertijd geen verder gevolg.

7. N.V.. Oostendse Compagnie

Een tweede poging tot huuroverdracht lukte wel. De N.V. HORESTEX vroeg de instemming van de Stad met de overdracht van de huur vanaf 1 juni 1982 op een nieuw opgerichte N.V., "Oostendse Compagnie" (zonder voorafgaan van het lidwoord "De") genoemd, waar enkel Jean Claude VAN BIERVLIET evenals enkele medewerkers en familieleden deel van uitmaken. Mits herafbakening van de wederzijdse rechten en plichten, waar wij nu niet in detail op ingaan, en de bepaling dat tot 31 december 1982 de huidige voorwaarden van de overeenkomst (blijven) gelden, verklaarde de Gemeenteraad zich akkoord op 28 mei 1982 (125).

8. B.V.B.A. Vignocom

In zitting van 22 november 1985 besliste de Gemeenteraad om de "handelshuurovereenkomst, op 16 november 1973 gesloten met de N.V. "Horestex" en op 1 juni 1982 overgedragen op de N.V. "Oostendse Compagnie", (...) met ingang van 1 november 1985 over te dragen op de B.V.B.A. "Vignocom", in oprichting" (126).

De heer en mevrouw Jean Marie en Joanna DAUE baatten in de Aartshertogstraat te Mariakerke het goed aangeschreven "Au Vigneron" uit. Volgens zeggen van Marcel Friedrichs, zelf hotelier, "het enige restaurant van de Belgische Kust met twee sterren in de "Guide Michelin", de "Bijbel" voor hoteliers. De heer Daue is uitgenodigd in het Hiltonhotel in Hongkong om daar een week te houden met Oostendse vis. Ik geloof niet, dat veel Belgische koks die eer te beurt valt" (127).

Maurice Henri Quaghebeur, de verantwoordelijke Schepen, voegde in zijn betoog en repliek drie verduidelijkingen naar voren:

- Wij hebben hier niet te doen met een nieuwe huur, maar wel met de overdracht van een bestaande huur: met al de rechten, plichten en waarborgen die daarop betrekking hebben.
- Tot op vandaag is de N.V. "Oostendse Compagnie" volledig haar financiële verplichtingen nagekomen. En wat de aard van de exploitatie betreft, deze wordt geenszins gewijzigd. Integendeel, ze krijgt nog meer allure: de exploitatie wordt meer select.
- Wat nu met de N.V. "Oostendse Compagnie"? Deze moet blijven bestaan zolang de huurovereenkomst geldt, omdat ze tegenover de Stad solidair borg staat met de nieuwe huurder.

Mark Vanhecke (Volksunie), leraar economie en gemeenteraadslid, uitte de vrees dat: "wij een Franstalig uithangbord zullen krijgen, namelijk met B.V.B.A. "Vignocom". Oostende behoort tot Vlaanderen! Kan de Stad geen andere naam eisen?".

Schepen Quaghebeur: "In de naam 'Vignocom' zie ik louter een firmanaam, zoals er vele zijn. Dat lijkt mij helemaal geen Franse benaming" (128).

De benaming en het adres van het nieuwe etablissement (dat na Pasen 2004 haar activiteiten gestaakt heeft) luiden wat breedvoerig (129):

<p>" Hotel Oostendse Compagnie" - Restaurant "Au Vigneron " "Koninklijke Villa Royale" Koningsstraat 79, 8400 OOSTENDE Tel: (059) 70 48 16 Fax: (059) 80 53 16 e-mail adres: oostendse.compagnie@flanderscoast.be</p>

Tien maanden later, einde september 1986, sprak Burgemeester Julien GOEKINT zijn tevredenheid uit: "(...) Wij zijn ervan overtuigd, dat wij eindelijk de goede formule gevonden hebben, die ons na verloop van tijd de nodige rentabiliteit kan verzekeren". De feiten nadien hebben hem gelijk gegeven. En Schepen QUAGHEBEUR verklaarde, dat "(...) de huidige uitbater B.V.B.A. "Vignocom" belangrijke investeringen ter verbetering en verfraaiing binnen het gebouw gedaan heeft" (130). Volgens DAUE tot 2003 ongeveer 30 miljoen frank (130a).

Pas bij het naderen van de beëindiging van de concessie, voor 27 jaar (1973-2000) verleend aan de Stad Oostende, gingen de poppen weer aan het dansen. De familie DAUE stapte naar het gerecht ten einde in het gelijk gesteld te worden en zodoende hun uitbating ook in de toekomst veilig te stellen. Het mocht uiteindelijk niet zijn.

III. - HISTORIEK van de FINANCIES

(Ik speel volledig leentjebuurt bij dhr. Mark Vanhecke, momenteel hoogbejaard:

"In 1973 huurt de Stad de Koninklijke Villa van de Koninklijke Schenking voor 1.500.000 fr. per jaar. Het huurgoed wordt vanaf 1.1.1974 doorverhuurd aan N.V. "Horestex" tegen dezelfde huurprijs. De Stad doet dus een blanco verrichting.

Vanaf 1.1.1977 echter wordt de huurovereenkomst reeds herzien: de huurprijs van 1.500.000 fr. wordt nu gebracht op 12% van de inkomsten, met een minimum van 1.000.000 fr. en een maximum van 2.500.000 fr.

In de periode 1977-1982 ontvangen wij aldus regelmatig 1.000.000 fr. per jaar, maar betalen aan de Koninklijke Schenking 1.500.000 fr. Wij dragen dus jaarlijks - buiten dan nog de belangrijke onderhoudskosten - 500.000 fr. bij. In die periode betaalden wij dus 3.500.000 fr. voor iets, waarin wij niet hadden moeten tussen komen, indien de partijen rechtstreeks een overeenkomst hadden gesloten.

En, niettegenstaande deze ongunstige toestand, wordt na de eerste negenjarige periode - dit is vanaf 1.1.1983, toch geen einde gemaakt aan de huur. Integendeel, deze wordt met ingang van 1.6.1982 overgedragen op de N.V. "Oostendse Compagnie". En te dezer gelegenheid wordt vanaf 1.1.1983 het huurgeld teruggebracht tot 8% van de ontvangsten, met een minimum van 600.000fr. per jaar.

En dat bracht ons dan nog enkel circa 800.000 fr. per jaar op. In de laatste drie jaar (1983-1985) hebben wij dus opnieuw 2.000.000 fr. aan de zaak verloren. Dat betekent, dat wij in deze huur in totaal reeds 5.500.000 fr., hetzij 136.341,44 €, bijdroegen (131)".

IV. - "WIJ ONDERHIELDEN DE VILLA ALSOF HET ONS EIGEN HUIS WAS..."

...En Joanna Daue voegde eraan toe: "Dat waren wij aan onze klanten verplicht".

1. Een kijkje binnenin het hotel-restaurant

Wij citeren uit één der interviews die het mogelijk maakten om tamelijk gedetailleerde bijzonderheden bijeen te garen en te groeperen:

* De ex-koninklijke Villa telde twee suites: de "Boudewijn" op het gelijkvloers en de "Albert" op de eerste verdieping; beide hebben zicht op zee. Toen Koning Boudewijn in de Villa verbleef, was dit in de naar hem genoemde kamer. Voor een suite, goed voor 100 m² appartement, telden de gasten 225 € neer (131a). In de suite "Fabiola" - het protocol wou dat de Koning en de Koningin elk hun appartement hadden - bevonden zich de privé-vertrekken van de familie Daue. In de lobby, dit is de grote inkomhal van de Villa, speelde Koningin Elisabeth nog piano (...). De ruimte was heel geschikt voor recepties.

Het eigenlijke restaurant "Au Vigneron" was oorspronkelijk de salon van de Koninklijke Familie. Aansluitend waren er in voornoemd restaurant twee banketzalen (de "Prince de Ligne" en de "Marquis de Prié"), een kleine eetzaal en een grote eetzaal voor als er gasten kwamen (132). Vooral huwelijksfeesten werden in de publiciteit aangeprezen en waren fel in trek gelet op het prestigieus ruime kader en de nabije zee.

De hotelaccommodatie van de "Oostendse Compagnie" sloot naadloos aan in de nadere villavleugel (133). Ik heb geen weet van verduidelijkende bijzonderheden.

* Om deze gerenommeerde Horecazaak naar behoren uit te baten, wijdden acht personeelsleden alsook de drie leden van de familie Daue [(Jean Marie (59), Joanna (62) en zoon Stéphane (36)] in de loop van 1986 tot Pasen 2004 hun toegewijde, beste krachten aan deze taak ("De Villa was ons kind").

* Bladeren wij even in en noteren wij uit de prijzenlijst, winter - en lenteformules 1997-1998, nu ruim zes jaar geleden:

WINTER- EN LENTEFORMULES (*)

1 NACHT - PRIJS PER PERSOON EN PER DAG

OMVAT:

- De kamer voor 1 nacht.
- Gastronomisch menu 's avonds.
- Ontbijt.
- Vismenu 's middags.
- Gratis inkom Speelzaal Casino.

Wijnen inbegrepen.

Type - Periode	Junior	Standaard	De luxe	VIP Suite
Dinsdag tot donderdag	5.850	6.100	6.350	7.550
Zonder middagmaal	4.850	5.100	5.350	6.590
Vrijdag of zaterdag	6.200	6.450	6.700	7.900
Zonder middagmaal	5.200	5.450	5.700	6.900
Supplement single	1.000	1.150	1.550	2.050

2 NACHTEN - PRIJS PER PERSOON EN PER DAG

OMVAT:

- De kamer voor 2 nachten.
- 2 x gastronomisch menu 's avonds.
- 2 x vismenu 's middags.
- 2 x het ontbijt.
- Gratis inkom Speelzaal Casino.

Wijnen inbegrepen.

Type - Periode	Junior	Standaard	De luxe	VIP Suite
Dinsdag tot donderdag	5.550	5.800	6.050	7.150
Zonder middagmalen	4.600	4.850	5.100	6.300
Vrijdag en zaterdag	5.900	6.150	6.400	7.450
Zonder middagmalen	4.900	5.150	5.400	6.450
Supplement single	1.000	1.150	1.550	2.050

3 NACHTEN - PRIJS PER PERSOON EN PER DAG

(niet tijdens de week-ends)

OMVAT:

- De kamer voor 3 nachten.
- 3 x gastronomisch menu 's avonds.
- 3 x vismenu 's middags.
- 3 x het ontbijt.
- Gratis inkom Speelzaal Casino.

Wijnen inbegrepen.

Type - Periode	Junior	Standaard	De luxe	VIP Suite
Dinsdag tot donderdag	5.250	5.500	5.725	6.750
Zonder middagmalen	4.000	4.250	4.475	5.500
Supplement single	1.000	1.150	1.550	2.050

GELDIGHEIDSDATA: 1997 - 1998

van 12-11-97 tot 22-12-97 en van 02-01-98 tot 29-06-98
uitgezonderd op 14 en 15-02 alsook Pasen en Pinksteren.

*** (Prijzen zijn in Belgische frank)

2. De Hotelgasten:

Enkel kapitaalkrachtigen, hoe kon het ook anders; de prijzen hielpen de selectie maken. Er waren maar "(...) 13 luxueuze kamers vlak aan zee, waar u zich de koning te rijk voelt (...), aldus de reclame. Elke klant zal zowat zijn/haar redenen gehad hebben om juist daar neer te strijken, neem ik aan.

Blijkens het "Livre d'Or" logeerden volgende beroemdheden, onder wie Barry White, Tina Turner, Helmut Lotti, Patricia Caas, Dirk Frimout, Jane Seymour, Jeanne Moreau, Will Tura,

aldus de reclame. Elke klant zal zowat zijn/haar redenen gehad hebben om juist daar neer te strijken, neem ik aan.

Blijkens het "Livre d'Or" logeerden volgende beroemdheden, onder wie Barry White, Tina Turner, Helmut Lotti, Patricia Caas, Dirk Frimout, Jane Seymour, Jeanne Moreau, Will Tura, Mohammed Mourhit, Cliff Richard, Jean-Claude Van Damme, en anderen. Leden van het Koninklijke Familie kwamen niet meer behalve Prins Alexander (134).

Wél Paul Vanden Boeynants (1919-2001), bijgenaamd "VDB" (ietwat respectueus en ultrakort) of ook wel "Polke Pens" (oneerbiedig, voorkomend in "t Palieterke", weekblad voor mensen met een slecht karakter...). VDB, één der meest kleurrijke en meest omstreden der politici van de 20ste eeuw in België. "Een winnerstype, zeer sportminded met vrienden in alle kringen en standen; hij kende enorm veel mensen en werd, ondanks alles, door iedereen graag gezien", - woorden uit een in memoriam in één der Vlaamse kranten. Een figuur uit de duizend. VDB verbleef gaarne aan onze Kust, hield dagelijks van tennisspelen en volgde, eens "op rust" en "binnen", lessen in deze sport vanaf de jaren 1980 tot ongeveer 1997.

Danick Minne, zelf een bekende persoon in het Oostendse: "Vijf jaar geleden (1996?) heeft hij, na het overlijden van zijn echtgenote, samen met zijn vriendin, Viviane Baro, een villa gekocht in Knokke. Voordien logeerde VDB steevast, van donderdag tot zondag, in een vaste suite in de Koninklijke Villa te Oostende. Tot 1997/1998 kwam hij elke morgen, stipt om acht uur, een uurtje tennissen (in "Ostend Tennis Club"), - in de zomer buiten, in de winter binnen (...). VDB was bezeten om dat uurtje te tennissen (...). Hij kende de "wereld" en wilde ook dat men hem kende (...)"

P. Vanden Boeynants is maar één, maar dan wel een alom bekende, van de vele voor ons onbekende gegoeden die, totaal anders dan Jan en Mie Modaal, er een andere levensstijl op nahouden.

Il faut d'un tout pour faire un monde!

V. - De concessie met de Stad Oostende verliep op 31 december 2000:

1. Het jaar 2001: nemen de Koning of sommige leden van zijn familie weer hun intrek in de Villa? Neen! Ook Prinses Astrid niet met haar groot kinderrijk gezin, evenmin Prins Laurent (136). Dat de Koninklijke Familie plannen koesterde om de Oostendse villa weer als buitenverblijf in te schakelen ontkende Joanna Daue categoriek: "Daar is nooit sprake van geweest. Het betrof hier één van de vele geruchten die in de pers een eigen leven gingen leiden naar aanleiding van de perikelen rond de verlenging van de handelshuur (sic) met de Stad" (De Zeewacht, 20 december 2002, p. 15).
2. De koninklijke Schenking wenste aan de Villa een "openbare functie" te geven en wilde geen commerciële uitbating. De familie Daue liet zich in dit dispuut, dat ten koste van hun broodwinning was, niet zomaar weg drummen en ze stapte naar de rechter. Meer bepaald het Vredegerecht te Oostende. Met succes, "en geen haan heeft er nog over gekraaid" (137). Oh ja? Dát was te vroeg gejuicht. De tegenpartij ging in beroep, de situatie keerde zich volkomen om, de rechter van de Brugse Rechtbank van Eerste Aanleg beschouwde het contract als een *concessie*, wat wél eindig is. En niet als een handelsovereenkomst waarbij de uitbater dan het recht heeft om de huur met negen jaar te verlengen... (138).
3. Het Restaurant-hotel moet, na betekening van vonnis, binnen de zes maanden weg uit de Villa! Na de twee procedures (eerst het Vredegerecht, dan in beroep de Rechtbank van Eerste Aanleg) kon enkel nog Cassatie het tij doen keren. Advocaat Robert Volckaert: "Maar Cassatie werkt niet opschortend, wat betekent dat de Villa hoe dan ook moet worden ontruimd". Hij legde de vinger op daar waar het schoentje nijpt: "Maar het is duidelijk dat de Stad Oostende indertijd een fout heeft gemaakt door een handelshuurcontract af te sluiten voor een eigendom die zichzelf enkel in concessie had". Schepen Yves Miroir, jurist en zelf praktiserende advocaat, knikte instemmend:

"De Stad heeft daar een slecht contract afgesloten door toe te staan dat er enkele keren het woordje *handelshuur* in viel (...)" . En hij verwoordde zijn visie van de feiten verder als volgt: "De familie Daue wist dat het geen handelshuur was, maar ze hebben willen procederen omdat er in het contract inderdaad enkele keren van handelshuur sprake was. Maar ze wisten ook dat het een heel onzekere zaak was. Ze hebben gegokt en verloren". Advocaat Robert Volckaert: "(...) Belangrijk is ook dat het vonnis het hele complex (de Villa, de Japanse Tuin, het Koningspark en de Venetiaanse Gaanderijen) aanbelangt, niet enkel het restaurant (sic)". Schepen Y. Miroir nuanceert en verbetert: "Ook ons (= Stad Oostende) contract is eind 2000 afgelopen. Maar het is quatsch dat iedereen daar nu buiten moet. Wat de Venetiaanse Gaanderijen, het Koningspark en de Japanse Tuin betreft, heeft de Koninklijke Schenking geen enkel bezwaar tegen een nieuw contract. Enkel het restaurant (sic) was hen een doorn in het oog. De Schenking was altijd verbolgen over het feit dat de Stad het restaurant (sic) op de markt had gegoooid, terwijl zij dat zelf hadden kunnen doen en er zo zelf meer hadden kunnen uit halen. Daarom moest voor hen dat restaurant (sic) er uit" (139).

4. De familie Daue zag wijselijk af van verdere procedures. Joanna Daue: "(...) In beroep werd de concessie niet verlengd en wij kregen zes maanden tijd om het pand te verlaten. Op 27 mei 2004 worden wij uitgedreven. Wij blijven open tot Pasen (2004: 11 april), maar daarna staan wij op straat. Wij houden nog een vrijwillige openbare verkoop in de Thermen, want wij hebben geen plaats om al het meubilair te zetten (...). Ze (= de Koninklijke Schenking) noemen ons "de bezetters"..." (140).
5. Aan het raam van het kantoor van Gerechtsdeurwaarder Alex Wynen (IJzerstraat 12, Oostende) hing vanaf einde februari 2004 volgende affiche:

Zeer belangrijke Openbare Verkoop wegens beëindiging huurcontract van de b.v.b.a. VIGNOCOM h/o Hotel "Oostendse Compagnie" - OC" en Restaurant "Au Vigneron (...).

T.v.v. belanghebbende, zal het Gerechtsdeurwaarderskantoor, i.s.m. GOIndustry Appelboom (Makelaarskantoor NV)

Op maandag 17 mei 2004, om 11.00 uur stipt,

In veilingszaal "Fabiola", Hotel Thermæ Palace (...)

De navolgende goederen openbaar verkopen, t.w.

- Keukenmateriaal:.....

- Meubilair en accessoires:.....

Firma Appelboom: A. Segerslei 118, 2640 Mortsels

Catalogus en foto's: www.appelboom.be (141).

6. De "Vigneron" (of "Vinjerong" zoals de Oostendenaars het in hun dialect uitspreken) was alom in Oostende, aan de Belgische Kust en bij lekkerbekken tot ver in het binnenland gekend en geroemd om haar fijne keuken. Joanna Daue: "Wij begonnen in 1966 in de Aartshertogstraat in Mariakerke. In 1971 kregen wij onze eerste Michelin ster en in 1975 onze tweede. Die tweede ster verloren wij in 1992; de eerste in 2003 (...). Maar we tilden daar nooit al te zwaar aan. Het bleef dezelfde zaak, met dezelfde kok (...). Mijn man Jean Marie stond achter het fornuis, ik ontving de gasten. Dat is altijd zo geweest" (142). Inderdaad, einde januari 2003 verloor Restaurant "Au Vigneron" haar enige Michelin-ster. Volgens mevrouw Daue: "(...) Ontnomen, niet om de keuken maar omwille van de heisa over het voortbestaan van de zaak" (143). Maar een half jaar later een pluspunt, en welk één! "Voor haar uitgebreide wijnkelder - 8.000 topwijnen bewaard bij precies 14°C. - kreeg het Restaurant "Au Vigneron" begin augustus 2003 van het prestigieuze wijntijdschrift "Wine Spectator" een "Best Award of Excellence" . Dit is

een erkenning die voor de wijnen hetzelfde betekent als de Michelin-sterren voor de gerechten". Vraag: "(...) Doet het recente verlies van jullie Michelin ster nu niet extra veel pijn?". Stéphane Daue, maître-sommelier: "Het is niet prettig om te degraderen. Maar wij behouden liever ons publiek, dan ons te richten op de toevallige klanten van de Michelingids. Onze klanten zijn erop gesteld dat ze de gerechten die ze graag lusten, altijd op onze menukaart terug kunnen vinden. Bovendien is mijn vader nog altijd dezelfde kok: Michelin-ster of niet" (144).

VI. - En ...de toekomst?

* Schepen Yves Miroir: "Ik heb er geen idee van wat de plannen van de Koninklijke Schenking met de Villa zijn (...). De Stad is in elk geval niet geïnteresseerd (...). Ik denk dat de Koninklijke Schenking de Villa tegen redelijke voorwaarden op de markt zal brengen (145). Een terugkeer van de Koning en zijn Familieleden is, vooral qua veiligheids garanties, uitgesloten".

* Tot slot geven wij het laatste woord aan de huidige Burgemeester Jean Vandecasteele, begin september 2003 (146):

"(...) Wij hebben in het begin van de legislatuur gezegd dat Oostende weer een kroon moet dragen, weer "Koninklijk" moet worden en er ook zo moet uitzien. In eerste instantie denken wij daarbij aan de omgeving van de Koninklijke Villa.

Langs de kant van het zwembad (Koninginnelaan) ruimt het hek plaats voor een boogvormige muur die uitnodigt om in het Koningspark binnen te wandelen.

Langs de andere kant, aan de ingang van de Koninklijke Villa (Koningsstraat 79), ondergaat de omgeving een totale gedaanteverwisseling. Het asfalt wordt vervangen door Italiaanse natuursteen en potplanten moeten diezelfde sfeer uitstralen. Dit plein moet weer aantrekkelijk worden. Er kunnen concertjes worden georganiseerd die bij slecht weer naar de Venetiaanse Gaanderijen kunnen verhuizen.

Een "trappenstructuur", besluit Burgemeester J. Vandecasteele, "moet toegang tot de Gaanderijen geven. Speciale aandacht gaat uit naar de toegankelijkheid voor rolstoelpatiënten of mensen die moeilijk te been zijn.

De kosten voor de renovatie worden geraamd op één miljoen euro" (einde citaat).

BESLUIT

De idee "Oostende, koninklijke residentie" werd bewaarheid onder het bewind van Leopold II (1865-1909). Nadien hebben de opeenvolgende Vorsten op dat gebied nooit meer de verwachtingen terzake ingelost...en grote heren laten zich niet dwingen. "Men" had tijdig dienen in te zien dat het langdurige verblijf van onze Koningen eens en voorgoed voorbij was, zeker ná de Eerste Wereldoorlog, al was de nostalgie naar Vorstelijke Aanwezigheid nog zó groot. Die kwam na Koning Leopold II nooit meer terug! Gebrek aan privacy, ook wel het wankele weer, de fel gedemocratiseerde samenleving, de niet meer te garanderen veiligheid, het incognito in het buitenland verdreven de Hoge Gasten naar elders. De heropbouw van de Koninklijke Villa waar, oprecht bedoeld, men zoveel van verwachtte om de gasten van koninklijken bloede weer te binden aan Oostende, liep na een vijftiental jaren op een desillusie uit. Door zeer velen ongemerkt, was voor de leden van de Koninklijke Familie Oostende niet langer een geliefde "Koningin der Badsteden" maar een "Stad aan Zee". Jammer maar onomkeerbaar! Toch denk ik, althans voel ik aan, dat niet alles van wat terzake gerealiseerd werd, verloren moeite en kosten zijn geweest. Moge dit tot troost strekken en tot rechtvaardiging van onze gezagsdragers en grootouders.

NOTEN

(91) Gemeentebld Stad Oostende; nr. 2, 25 januari 1957, p. 34.

- (92) De relatie van B.B.'s (Beroemde Belgen) met de pers, zowel geschreven als audiovisueel, is altijd al delicaat en verstoort geweest. Wie de pers te vriend houdt, heeft een voetje voor en wordt heel wat narigheden bespaard. Extreem kan dit leiden tot oprispingen als "Oorlog tussen Prins Laurent en V.T.M.: Prins beledigt VTM-ploeg, VTM beklagt zich bij het Hof" (dagblad Het Volk; 5 maart 2004, p. 1). Iets minder dan vijftig jaar geleden, midden december 1955, uitte een toen geliefd magazine, De Post, volgende bedenkingen:
 "Al te vaak krijgt men de indruk, dat al degenen die in België met enig gezag zijn bekleed, bang zijn voor de pers. Er is te weinig sprake van samenwerking, hoogstens van dulden en dikwijls gewoon tegenwerken. Vooral ten aanzien van de leden van het Koninklijk Huis is men angstvallig. Men zou soms denken, dat de fotografen helse machines in hun handen hielden, in plaats van camera's. Dat de Koninklijke Familie deze angst voor de pers niet deelt – niemand kan beter getuigen dan wij, die van het Hof zo vaak de ruimste medewerking ondervonden". Verder: als er al eens incidenten voorvallen, dan is dit te wijten "aan de geest die vele gezagsdragers ten onrechte bezielt" (Prins en pers, in weekblad "De Post"; 18 december 1955, p. 3).
- (93) Le Patriote Illustré; nr. 5, 3 februari 1957, p. 166-167.
 De Post: weekblad; nr. 6, 10 februari 1957, p. 1 en 20-21.
- (94) Gemeentebld Stad Oostende; nr. 2, 24 januari 1958, p. 69.
- (95) M. Loy: Geen mooier decor dan de Koninklijke Villa, in: De Zeewacht; nr. 51, 20 december 2002, p. 15.
- (96) Henri Suwiers portret komt voor in het boek van Daniël Deschacht: Bijdrage tot de geschiedenis van de Oostendse politie (1794-heden), p. 105.
- (97) De Zeewacht; 9 juni 2000, p. 12: ill.
- (98) Edmond Tourlamain: De 98 jaar jonge Pylyster dynastie (...): negen jaar hofleverancier, in: De Zeewacht; 17 augustus 2001, p. 12. Ten tijde van Leopold II was het Méd. Michot-Ouvry, Kapellestraat 102, Oostende, die als confiseur en pasteibakker aan het Chalet mocht leveren (O. Vilain: Hofleveranciers, in: De Zeewacht; 16 december 1994).
- (99) Fabiola (koningin): Open brief, in: De Morgen; 31 juli 2003, p. 11.
- (100) K. Carlier: Zelfs de Koning at ons ijs, in: De Zeewacht; 21 maart 2003, p. 6.
- (101) Het Kustblad; 17 juni 1959, p. 1 en 3: ill.
- (102) Mario Danneels: Paola, p. 124.
- (103) - Kindermeisje is een tweede moeder: B. Deswaef spreekt voor het eerst, in: Het Volk; 30 oktober 2001, p. 9.
 - Zie ook O. Vilain: De kinderjuffrouw, in: De Zeewacht; nr. 34, 24 augustus 2001, p. 8.
- (104) O. Vilain: Oostende, badstad van de Koningen!, in: De Zeewacht; 19 juli 1980 (extra editie), p. 9.
- (105) Zie (100).
- (106) Gemeentebld Stad Oostende; nr. 10, 26 november 1965, p. 1966-1968.
- (107a) Volgens de familie Daue "logeerde Koning Leopold met prinses Liliane, en met prins Alexander, vaak in de Oostendse Villa", zonder nader te (kunnen) preciseren (Het Volk; 9 april 2004, p. 3).
- (107) Esmeralda: Mijn vader Leopold III (2001) p. 43 (zie ook p. 84).
- (108) Idem: o.c., p. 53. Reeds in haar bezit in de vijftiger jaren (zie foto, p. 34 en 84).
- (109) Idem: o.c., p. 63.
- (110) Idem: o.c., p. 62-72 (passim).
- (111) Vreemde (rechts)uitspraak, in: De Streekkrant: week in de Middenkust; 18 oktober 2001, p. 1: ill.
- (112) De Zeewacht; nr. 40, 6 oktober 2000, p. 8.
- (113) De Kinkhoorn en Ter Streep: maandblad; nr. 11, december 1970, p. 3;
 nr. 3, mei-juni 1971, p.3;
 nr. 4, juli 1971, p. 5.

- (114) Koninklijke Villa: geen kado, in: De Kinkhoorn en Ter Streep; nr. 1, april 1973, p. 9. Het park kreeg de voor de hand liggende benaming "Koningspark" mee (De Kinkhoorn; nr. 7, september 1974, p. 5).
- (115) Gemeentebled Stad Oostende; 28 september 1973, p. 1313-1314.
- (116) De Zeewacht; 17 oktober 2003, p. 13.
- (117) De Morgen: dagblad; 10 oktober 2001, p. 11.
- (118) Gemeentebled Stad Oostende; - 23 maart 1973, p. 322-323;
- 28 september 1973, p. 1313-1329;
- 22 november 1985, p. 1514.
- (119) "Het wordt toch "Oostendse Compagnie"!...", in: De Zeewacht; 12 april 1974, p. 13.
- (120) Claudia Vermaut: Het Archief van Oostende: aangename kennismaking (2001), p. 19 (AKO 15).
- (121) Oostendse Compagnie, in: De Kinkhoorn; nr. 4 en 5, resp. juni en juli 1974, resp. p. 5 en 3.
- (122) Bevestigd in: Gemeentebled Stad Oostende; 26 november 1976, p. 1610.
- (123) De Kinkhoorn; nr. 5, juli 1974, p. 1.
- (123a) Zie (122), p. 1610-1611.
- (124) 1 droef verhaal van 1 koninklijke Villa, in: De Stoeten Ostendenoare: tijdschrift; jrg. 2, nr.4, december 1976, p. 1 en 3.
- (125) Gemeentebled Stad Oostende; 28 mei 1982, p. 840-842.
- (126) Gemeentebled Stad Oostende; 22 november 1985, p. 1522-1523.
- (127) Zie (126), p. 1520.
- (128) Zie (126), p. 1514-1523 (passim).
- (129) Menu en prijzenkaart 1997-1998.
- (130) Gemeentebled Stad Oostende; 26 september 1986, p. 1140.
- (130a) Het Volk; 9 april 2004, p. 1 en 3.
- (131) Gemeentebled Stad Oostende; 22 november 1985, p. 1515.
- (131a) Zie (130a).
- (132) Hannes Hosten: De Koninklijke Villa was ons kind, in: De Zeewacht; 6 februari 2004, p.6.
- (133) Geen mooier decor dan de Koninklijke Villa, in: De Zeewacht; 20 december 2002, p. 15.
- (134) Zie (132).
- (135) FRO (ps.): Hij was een goede vriend: (...) over VDB en Ostend Tennis, in: De Zeewacht; 12 januari 2001, p. 2.
- (136) Het Laatste Nieuw: dagblad; 9 augustus 1999, p. 2.
- (137) Het Volk, ed. Oostende-Westhoek; 31 januari 2003, p. 16.
- (138) De Morgen; 14 oktober 2003, p. 8.
- (139) Hannes Hosten: Restaurant moet uit Koninklijke Villa, in: De Zeewacht; 17 oktober 2003, p. 13.
- (140) Zie (132).
- (141) Eigen transscriptie.
- (142) Zie (132).
- (143) Het Volk, ed. Oostende-Westhoek; 31 januari 2003, p. 16.
- (144) Kris Carlier: Koninklijke Villa mag uitpakken met twee "wijnglaasjes", in: Krant van West-Vlaanderen; 8 augustus 2003, p. 18.
- (145) De Zeewacht; 17 oktober 2003, p. 13.
- (146) Yvan Naesen: Dienstoparking wordt Italiaanse binnentuin, in: Het Volk, ed. Oostende-Westhoek; 9 september 2003, p. 14.